

Za spomladansko zdravljenje

čiščenje krvi in pri slabi prebavi uporabljajte znani **PLANINKA ČAJ BAHOVEC**. Pristen je le, če nosi:

1. zaščitni žig, — 2. ime proizvajalca: Apoteka M. Bahovec, Ljubljana, — 3. paket mora biti vezan in plombiran.

Torej za spomladansko zdravljenje samo pravi:

PLANINKA-ČAJ-BAHOVEC iz Ljubljane.



Reg. pod Sp. br. 76
od 5. 11. 1932

marveč ukaz državne oblasti. Na potpreosnove svoje države po načelih poklicnega stanovskega reda je stopila Avstrija s svojo novo ustavo z dne 1. maja tega leta. Čim bolj bo podrobna izpeljava tega reda ostala v skladu z glavnimi smernicami papeževe okrožnice, tem prej pride od papeža napo-

vedano socialno in gospodarsko ozdravljenje. Pride pa še tudi nekaj drugega, po čemer hrepeni sedanji svet, ki ječi v sponah raznih diktatur: pride okrepljenje demokracije, ki bo zasidrana v ljudstvu, v njegovih delovnih stanovitih, združenih v samoupravnih korporacijah.



V NAŠI DRŽAVI.

Zunanji minister Jevtič se je zadnji teden vrnil iz prestolice nove Turčije iz Ankare, kjer je bil prijazno sprejet in je prinesel domov poročila o zelo ugodnem razmerju med Turčijo in našo državo. Jevtič je poročal o uspehih, katere je dosegel, ministrskemu svetu in ga je obenem obvestil, da se bo po-
dal na povabilo bolgarske vlade v Sofijo.

Zakon o mestnih občinah je že bil pred ministrskim svetom in bo predložen na prihodnjem zasedanju narodni skupščini.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Zunanji ministri na potovanjih. Časopisje je bilo v minulem tednu polno poročil o potovanjih zunanjih ministrov, ki so dejali izjave o svojih uspehih, lepih s. jejimih itd. Italijanski

državni podtajnik v zunanjem ministru Suvich je bil v Londonu, kamor je nesel osebno Mussolinijev razorožitveni načrt. Listi so poročali, da v Londonu niso za Mussolinijeve predloge in bodo čakali na nadaljni razvoj dogodkov v Zenevi. Bolgarski ministrski predsednik in zunanji minister Mušanov je posetil prestolice evropskih vellesil in se je končno tudi ogledal v Budimpešti. — Francoski zunanji minister Barthou je bil v Varšavi, katero je ostavil razočaran nad politiko Poljakov, ki gredo svojo pot, ne obriraje se na Francoze. Iz Varšave se je odpravil Barthou v Prago, kjer so ga sprejeli navdušeno. — Rumunski zunanji minister Titulescu je imel v Parizu razgovore s francoskim zunanjim ministrom in predsednikom vlade.

Kriza španske vlade. Lerrouxova vlada na Španskem je odstopila, ker so je predsednik republike Zamora branil, da bi podpisal od vlade predloženi pomilostilni predlog, po katerem bi prišlo na svobodo več tisoč najbolj zagrizenih monarhistov.

se da ugotoviti, kako malo je izven katoliške cerkve krščanstva in religije.

»Katoliški« narodni socialisti. Benediktinski pater Alban Schachleitner, ki je pred leti bival in deloval na Čehoslovaškem, je znan po svojem strogem nemško-narodnem prepričanju. Iz narodnih nagibov je postal občudovalec in pristaš Adolfa Hitlerja. To narodno-politično prijateljstvo je g. patra tik pred sklepom konkordata med sv. Očetom in nemško vlado spravilo v spor z münchenskim nadškofijskim ordinariatom, ki je imel za posledico cerkveno kazen za g. patra. Razvoj hitlerizma v Nemčiji, ki se vedno bolj izoblikuje kot protikatoliški pokret, je

g. patru odprl oči. Njegova hitlerjevsk vnema je padla globoko ter se približuje ničli. K temu spoznanju je tudi pripomoglo nastopanje katoliških narodno-socialističnih beguncev iz Avstrije, ki sedaj prebivajo na Bavarskem blizu stanovališča g. patra Schachleitnerja. G. pater je te ljudi, ki so po veroizpovedi katoličani, iskreno povabil, naj vsak izmed njih opravi svojo veliko nočno dolžnost kot katoličan. V to svrhu je naprosil dovoljno število duhovnikov, da bi mogli vsi 500 narodno-socialistični begunci brez čakanja opraviti spoved. Povabilo »nacionalnega« duhovnika (p. Schachleitnerja) pa je imelo čudovit učinek: od 500 jih je prišlo samo 30. Tako je stari duhovnik, ki se je v dobri veri zavzemal za hitlerizem, iz lastne skušnje spoznal, kako neskladna med seboj sta hitlerizem in katolicizem, in kakšna je vera tistih katoličanov, ki prehajajo v vrste nemškega narodnega socializma.

Za družine. Sodobno svobodomiselnostvo je povzročilo moralni razkroj v družinah. V tem svojem razkrojevalnem delu je meščanski liberalizem dobil močna zaveznika v socializmu ter boljševizmu, kojima je cilj razboj zakonske zveze; ki naj mesto nje stopi svobodna zveza med moškim in žensko. Razkroj morale v družini ima usodne posledice zlasti za potomstvo. S padajočimi krščanskimi načeli tudi pada vzgojna skrb za otroke, ker se starši s takšnimi načeli ne zavedajo svojih dolžnosti, ki jih imajo kot odgovornost napram Bogu in domovini. Družinska posledica pa je: ljudje takšnih nazorov smatrajo otroka ne kot dar božji, ki ga Stvarnik po njih poklanja narodu in državi, marveč kot nadlego. Da se ta nadlega ukine ali vsaj zmanjša na čim manjšo mero, se število rojstev »regulira« = urejuje tako, da je čim manj otrok. To je tista zloglasna »bela smrt«, ki razjeda hrbtenico naroda in njegovega življenja. Ker se njeni pokončevalni učinki vedno usodnejše pojavljajo po svetu, so po raznih državah začeli s protikuropi. Na Italijanskem so ustanovili državno varstvo mater in otrok. Vodstvo te ustanove poroča, da je izdalo 2000 ženitvenih premij po 500 lir kot podporo ubogim zaročencem, da morejo skleniti zakonsko zvezo. Vsak zakonski par prejme rojstvene premije po 500 lir v obveznicah, ki se izplačajo ob rojstvu prvega sina, če se narodi v prvih 2 letih zakona. Nadalje je bilo izročeno 100.000 lir posameznim pokrajinam, da se o materinskih ali dečjih dnevih razdelijo med uboge družine. Nekaj sličnega je že vpeljala tudi Nemčija ter namerava sedaj tudi vpeljati Avstrija.



Katolištvo — krščanstvo. Papež je nedavno sprejel v posebni avdienci 300 udeležencev poučnega tečaja o Katoliški akciji. Prisotni so tudi bili inozemski gojenci bogoslovnih zavodov, ki so v Rimu. Papež Pij XI. je ta mladi zbor pristrčno pozdravil, poudarjajoč, da mu pripada bodočnost in z bodočnostjo delovanje v Katoliški akciji. Kakor je izraženo v imenu, gre predvsem za delo. »Ko sem bil mlad«, je rekel sv. Oče, »sem slišal, kako je neki sveti škof izjavil: Biti katoličan, je dobro; kdor pa hoče biti dober katoličan, mora biti najprej dober kristjan.« Nujna in tesna je zveza med krščanstvom in katolištvom: tako je naglasil sv. Oče. Izven katoliške cerkve ni krščanstva, če pa se tako naziva, je okrnjeno krščanstvo, krščanstvo po imenu. To velja predvsem za gotove dežele — ne za bližnje, tudi ne za Italijo, če prav tudi tukaj v tem oziru ni brez nevarnosti — velja za tiste dežele, kjer poleg katoličanov živijo druge veroizpovedi. Vprav tukaj



Osebne vesti.

IMENOVANJE NOVEGA STOLNEGA DEKANA.

Z apostolskim pismom, ki je dospelo v Maribor dne 25. aprila, je imenoval

sv. Oče za dekana lavantinskega stolnega kapitlja g. dr. Franca Cukalo, stolnega kanonika in ravnatelja bogoslovnice.

Novoimenovani stolni dekan je rojen dne 1. decembra 1878 na Gomilskem v Savinjski dolini. Po v Celju končani gimnaziji je študiral bogoslovje v Celovcu, kjer je prejel dne 20. julija 1902 mašniško posvečenje. Po enoletnem kaplanovanju v Železni Kaplji je na-

daljeval bogoslovne nauke v Gradcu, kjer je postal doktor bogoslovja leta 1907. Kot mlad doktor je bil prefekt v deškem semenišču v Celovcu in je tudi vršil službo pridigarja v mestni župnijski cerkvi. Od leta 1912—1920 je župnikoval v Podkloštru. Od dne 30. septembra 1920 do imenovanja za stolnega kanonika leta 1926 je bil župnik v Guštanju in obenem dekan dekanije Mežiška dolina. Koj po imenovanju za kanonika je postal ravnatelj bogoslovja, katerega vodi še danes.

Novi stolni dekan je na glasu kot cerkveni govornik in razvija veliko delavnost v krščanski dobrotelnosti po celi škofiji. Precej let je vodil mariborsko akademsko kongregacijo in je danes z vsemi močmi na delu za razmah Katoliške akcije.

Posebej še treba poudariti, da je novi stolni dekan predsednik Mohorjeve družbe in skrbi na tem odličnem mestu za razširjenje in poglobljenje krščanske ljudske prosvete.

Vsestransko delavnemu stolnemu dekanu častita »Slovenski gospodar« k zasluženemu imenovanju!

Novi stolni dekan je bil slovesno umeščen dne 28. aprila v stolni cerkvi. Slovesni obred je izvršil škof dr. Ivan Jožef Tomažič, na kar je sledila pontifikalna sv. maša novega stolnega dekana.

Bivši praški nadškof dr. František Kordač je umrl dne 26. aprila t. l. v visoki starosti 82 let v bolnici usmiljenih bratov v Pragi.

Nesreče.

Dva požara. V Podovi pri Račah je upepelil ogenj posestniku Francu Gselmanu gospodarsko poslopje. Pogorele čeva škoda znaša 20.000 Din. V Framu je pogorela hišica z gospodarskim poslopjem malemu posestniku Francu Štancerju. Zgorela je krma, živež, razno poljedelsko orodje in znaša škoda 30.000 Din.

Otrok zanetil ogenj. Nenadoma je izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopiju posestnika Jakoba Polanca v Zagojčih, občina Markovci pri Ptuj. Petletni Janezek, sinko Polančevega zeta Plohla, se je igral z vžigalicami pri kupu slame pri gospodarskem poslopiju. Od kupa zažgane slame je preskočil ogenj na gospodarsko poslopje in ga uničil z vsem, kar je bilo v njem. Gasilci so preprečili, da se ni razširil požar še na druga poslopja.

Ogenj sredi trga. Sredi trga Vransko je uničil v noči ogenj posestniku Francu Slapniku gospodarska poslopja in mu povzročil 100.000 Din škode. Gasilec gre zahvala, da so obvladali ogenj in oteli 30 posestnikov usode pogorelecev. Ogenj je že bil zajel stanovanjsko hišo pogoreleca, poleg stoječo hišo posestnika Pungartnika in poslopje posojilnice.

Smrt mladeniča v Savinji. Dne 23. aprila so potegnili iz jeza Savinje na Ljubnem truplo 20letnega Silvestra Žibovca s Krniškega vrha pri Lučah, sina posestnika in bivšega luškega župana. Iz vode potegnjeni je imel na glavi pri desnem očesu dve zevajoči



ZOBNI KAMEN

se zdaj
lahko
odpravi! -

PRAVI ZNANOST

Ne samo z umetnostjo zobnega zdravnika, ampak prav preprosto na ta način, da si zobe redno čistite s Sargovim Kalodontom. Zakaj to je edina zobna krema pri nas, ki ima v sebi znanstveno priznani sulforicinov oleat po dr. Bräunlichu, ki odpravi zobni kamen in ki prepreči, da se ne naredi drug.

Sulforicinov oleat razkroji organske sestavine, ki spajajo zobni kamen in ga pritrdijo na zobe. Njegova spojina se razrahlja, da se odkruši in več ne naredi.



rani in ne ure, ne verižice in ne denarja v žepih. Preiskava je dognala, da je nesla Savinja truplo od Strug, 7 km nad Lučami, do Ljubnega. Silvester Žibovec bi bil moral dne 23. aprila k vojakom in se je mudil v nedeljo dne 22. aprila s tovariši v krčmi na Raduhi. Iz krčme je zginil in nikdo ne ve kedar. Dne 24. aprila se je vršilo sodno raztelesenje iz vode potegnjenega. Komisija je ugotovila, da je bil Silvester, ko je padel v Strugah pri Lučah v Savinjo, še živ. Obe rani je dobil v vodi, ki je kotalila njegovo truplo po kamenju. Ura, verižica in denarnica so padle žrtvi v vodi iz žepov, ker se je tudi njegova obleka raztrgala ob skalovju. V tem slučaju gre za smrtno nesrečo.

Strahovita požarna nesreča pri Čakovcu. V zadnji številki smo poročali na kratko o strahotni požarni nesreči, ki je zadela dne 23. aprila vas Dolnji Kraljevec p. Čakovcu. Ogenj je povsem uničil v tem selu 373 stanovanjskih in gospodarskih poslopij, več drugih objektov je poškodovanih. 109 družin z nad 700 člani je ob streho. Ogenj je izbruhnil omenjenega dne ob 14. uri v hiši bratov Blažek in vdove Grozdek. Vse domneva, da so zanetili ogenj otroci. Radi močnega vetra se je širil požar z neverjetno in neugnano brzino. Že tekom 20 minut je bilo 70 poslopij v objemu plamenov. Ker tako ogromnemu požaru ni bila kos domača in so-

sedne gasilske čete z ročnimi brizgalnami, so poklicali na pomoč gasilce iz Varaždina, Novega Marofa, Čakovca, Ljubnega, Dolnje Lendave in Velikega Bukovca. Na delu je bilo zavsem 33 gasilskih društev. Gašenje je bilo močno oteženo zaradi pomanjkanja vode in neznosne vročine ter je trajalo skozi celo noč. Gasilec je uspelo še le proti jutru, da so zajezili požar. Človeških žrtev nesreča ni zahtevala. Več oseb je dobilo hude opekline, 15—20 ljudi je vsled vročine ob vid. Od upepeljenih poslopij so bila zavarovana samo štiri. Celotna škoda je cenjena na 2 in pol milijona Din.

Mlad fant padel ter se ubil. 22letni posestnikov sin Albert Robnik iz Spodnjega Jezerskega pri Kranju je pri posilavljanju od tovarišev padel ritanski v strugo potoka in si je pri padcu prebil tako močno glavo, da je izdahnil že drugi dan po nenadni nesreči.

Vol nabodel fanta. Podivjan vol je nabodel skozi trebuh in opasno poškodoval čreva posestnikovemu sinu Zagorcu iz Cerovega loga pri Št. Jerneju na Dolenjskem. Težko poškodovanega so oddali v novomeško bolnico.

Deklica utonila. Pri prekoračenju narasle Kokre pri Kranju je zgubila na brvi Katrica Jerič iz Možjance ravnotežje, padla je v vodo in utonila. Pr. tupališkem jezu je vrglo valovje truplo smrtno ponesrečene na obrežje.

Pritajen ogenj v šoli. V poslopje šole v Ribnici na Kranjskem je poklical upravitelj dimnikarja, ki je dognal, da so se saje že vnele, a je dimnik ometel in odšel. Dimnikar pa ni opazil, da se je že bil vnel v dimnik vzdignjen tram, ki je tlel počasi dalje. O polnoči je dogorel tram v šolsko sobo drugega nadstropja, ki je bila takoj v plamenu. Vsled prasketanja vzdramljena soseda je vzbudila pod gorečo sobo v pritličju stanujočega upravitelja, ki je poklical gasilsko pomoč in je bila nadaljna nevarnost kmalu odstranjena.

Nesreča na poti k svatbi. Marija Odlaček, posestnica na Veseli gori pri Št. Rupertu na Dolenjskem, si je na poti k poročni maši svojega sina Franca pri padcu v gozdu zlomila desno nogo v stegnu. Mesto na ohcet, so jo morali spraviti v bolnico.

Zaključek grozne rudarske nesreče v Kakanju v Bosni. O strahoviti rudarski nesreči v Kakanju v Bosni smo že poročali zadnjič. Po uradni ugotovitvi je zgubilo življenje 127 rudarjev. Potegnili so iz rova 120 trupel, 7 jih še iščejo, a jih najbrž ne bodo našli, ker so bili ti nesrečneži v neposredni bližini eksplozije plina, ki ga imenujejo metan, in jih je najbrž popolnoma razneslo. Število vsled smrti 127 rudarjev prizadetih znaša 700 oseb. Deset družin je zgubilo po več članov. Smrtno je ponesrečilo 74 katolikov, 38 muslimanov in 15 pravoslavnikov. Družinam ponesrečenih je poklonil kralj 100.000 Din, kr. banska uprava v Sarajevu 300.000 Din in vlada je obljubila, da bodo prejemale prizadete rodbine dosmrtno pokojnino iz bratovske skladnice, ki bo po možnosti presegala povprečni zaslužek dosedanjih skrbnikov.

Dva velika požara. Dne 24. aprila v noči je izbruhnil požar v lesnem skladišču industrije »Našička« v Sušinah-Gjurgjevacu pri Osijeku. Gasilci so po-



Bolgarski ministrski predsednik in zunanji minister Mušanov (na sredini) v Berlinu.

žar omejili, a znaša z zavarovalnino krita škoda 4 milijone Din. — Dne 24. aprila ob 11. uri predpoldne je začelo goreti v selu Oštarije pri Ogulinu go-

Ljudje, ki trpe na otežkojeni telesni potrebi, in ki jih radi tega mučijo krvno prenapolnjenost trebuha, pritisk krvi v možgane, glavobol, močno utripanje srca, dalje ki trpe na boleznih dančne sluznice, fisurah, hemeroidnem zamotku, fistulah, jemljejo za iztrebljenje črevesa zjutraj in zvečer po četrtinko »Franz Josefove« grenčice. Vodilni zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se poslužujejo »Franz Josefove« vode po operacijah z najboljšim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

spodarsko poslopje Jurija Fankoviča. Radi vetra je ogenj naglo preskočil na sosedna lesena ter s slamo krita poslopja. Tekom četrte ure je bilo uničenih 16 poslopij in med temi 8 stanovanjskih. Zgorelo je 6 komadov govede, 11 ovac in 2 svinji. Škoda znaša pol milijona Din.

Razne novice.

Truplo neznane utopljenke je prinesla Mura nekod iz Avstrije pred železno grablje jeza papirnice v Sladkem vrhu ob severni meji.

Strašno dejanje blaznega očeta. V Spodnji Šiški pri Ljubljani v vili Goriske ulice je bivala družina Mirka Loeskeja, bivšega poštne upravitelja v Trbovljah. Loeske je živčno bolan in je ostajal vedno doma. Žena Jožica, s katero je imel tri otroke, je v službi v Ljubljani kot poštna uradnica. Dne 25. aprila se je podala žena v službo in je pustila doma moža, njegovo sestro Kristino in tri otroke. Ob pol šestih je morala Kristina po opravkih iz stanovanja, katerega je zaklenila in oddala ključ neki stranki. Kristina je bila ob sedmih že nazaj doma. Ko sta z mačeho Mirka Loeskega odprli kuhinjo, sta videli, da se je v Kristinini odsotnosti zgodilo nekaj strašnega in je tako groznega dejanja zmožen samo blaznež. Nesrečni oče je v navalu duševne zmedenosti s starim bajonetom zaklal 7-letno Darinko, 5letno Lejo in 3letnega Mirka. Po krvavem dejanju se je mož oblekel v žensko obleko, si ogrnil plašč svoje sestre in pokril ženski klobuk. Odšel je pred pošto, kjer je počakal na svojo ženo in jo spremil domov. Še le pri pogledu na ljudske množice pred stanovanjem je žena spoznala, da se je moralo v njeni odsotnosti doma odigrati nekaj strašnega. Ko je obupno kriknila, so jo sosede odvedli, policija je pa prevzela nesrečnega očeta, ki se je čudil, zakaj mora na policijo.



Skozi najvišjo goro v Evropi Montblanc bodo izvrtali predor, ki bo stal 300 milijonov frankov. Na sliki vidimo mestce Chamonix — izhodišče predora.

Strel iz silobrana pred sodiščem. — Pred ljubljanskim sodiščem se je zagovarjal dne 24. aprila 50letni posestnik Jožef Vrtačič iz Zibovega sela pri Novem mestu. Obtožnica mu je očitala, da je letos dne 30. januarja ponoči ustrelil kmečkega fanta Antona Turka. Pri Vrtačičevih so praznovali poroko hčerke Marije. Zvečer so fantje prišli voglarit in Vrtačič jih je pogostil. Čez dobro uro so pridrveli nazaj in vrnili nekaj vina, češ, da je prekislilo. Drugi dan so isti fantje voglarili pri sosedu Barboriču, na povratku pa so začeli pred Vrtačičevo hišo razgrajati. Ker je Vrtačič to že pričakoval, se je bil oborožil s puško in se skril v hlev. Ko so prišli fantje mimo, je ustrelil v zrak. Takoj nato je videl prihajati od kozolca na dvorišče nekega moškega. Bil je Anton Turk. Vrtačič je sprožil. Turk se je po strelu obrnil in napravil le še kakih 10 korakov. Pristopili so fantje, ki so ga dvignili, nakar je izdihnil. Vrtačič je bil obsojen radi prekoračenja silobrana na leto dni zapor, pogojno za dobo treh let.

Klobuke za birmance in botre kupite najcenejše pri klobučarju Franc Berniku v Mariboru, Trg Svobode, med gradom in frančiškansko cerkvijo. 407

Velika izbira manufakturnega blaga v Trpinovem bazarju, Maribor, Vetrinjska ulica 15. Naši kupci dobe koledar »Slovenskega gospodarja«.

Skrofulozne rane. Ta dolga bolezen nakazi človeka, ker mu še po ozdravljenju pušči vidne neleppe brazgotine. »Fitonin« take rane hitro ozdravi, ne da bi ostali kakršnikoli znaki. Steklenica »Fitonina« stane 20 Din v lekarnah. Po pošttem povzetju 2 steklenici 50 Din. Poučno knjižico št. 18 pošlje brezplačno »Fitonin« dr. z o. z., Zagreb 1-78. (Reg. pod št. 1281 od 28. VII. 1933.)

Obžalovanja vredni slučaji.

Prijet požigalec. Mariborska policija je zaprla in predala sodišču Ivana Petkica, 32letnega delavca, ki je zažgal lev Marije Lilinger v Voseku. Zagrešil je tudi še posilstvo pri Sv. Marjeti ob Pe-

snici. Aretirani je že priznal oba zločina.

Uboj. V Juršincih pod Ptujem so se sprli fanti in smrtna žrtev je postal 22letni Kon. Polanec, katerega je ustrelil 23letni J. Holc iz Zagorčev. Ustreljenega so sodno raztelesili pri Sv. Andražu v Slov. goricah in ugotovili, da mu je krogla iz samokresa prebila srce, pljuča in odvodnico ter je obtičala v hrbtenici. Aretirani priznava dejanje z izgovorom na silobran.

*

Razno iz Prekmurja.

Turnišče. V pojasnilo po nepotrebnem se razburjajočim osebam. Dne 21. marca sem poročal na tem mestu sledeče: Prejšnji teden se je vrnila iz Paračina g. Anica H. Kakor je pri mladih dekletih običajno, je tudi ona šla od doma, da bi si prislužila denarja za lepšo obleko in večjo halo. Ker pa ji gospodar ni dovolil, da bi v nedeljo in ob praznikih zahajala k božji službi, je službo pustila in se je

vrnila domov, kar je lepo od nje itd. itd. Gdč. Anico očitno bode beseda »bala«. Zdi se mi, da je to besedo popolnoma narobe razumela. »Bala« je slovenska beseda in pomeni vse, kar nevesta, po domače snega, dobi, ko se poroči. Gospodična pa si besedo »bala« razlaga v domačem prekmurskem narečju, kjer »bala« pomeni zavoj blaga, platna. Njeno razburjanje je čisto nepotrebno, ker je ves odstavek o njej napisan le pohvalno in ne poniževalno. Popolnoma nerazumljivo pa se mi zdi vznemirjanje g. Ivana P., ker se poročilo njega sploh ne tiče. — Poročevalec »Slovenskega gospodarja«.

Gomilica. Naša vas kakor tudi okolica mnogokrat nepovabljeni in nedobrodošči, ki najraje prihajajo ponoči, ko že ljudje spijo. Ti dolgoprsti ponočnjaki kaj radi hrepene po tujem blagu, zlasti po perutnin. Tako so pred kratkim večim gospodinjam odnesli kokoši, a tokrat niso imeli sreče; kajti oko postave je čuječe in tudi tem kurjim tatovom so prišli orožniki na sled ter z njimi pošteno obračunali, kar jih bo najbrž spametovalo.

Dolina votlin v Karmelskem pogorju.

Angleški in ameriškanski starinoslovci so odkrili na znanem Karmelskem pogorju v Palestini podzemeljske votline, ki so že obljudene skozi neverjetno dobo — 100 tisoč let. Tamkaj so zadeli na dosedaj najstarejša človeška okostja. Ta okostja so dobro ohranjena in so preračunali njih starost na 75 tisoč let. V onih davnih predzgodovinskih časih, ko je počivala Evropa pod debelo plastjo leda, se je veselila Palestina toplega ter deževnega podnebja. Tedaj so se podili tamkaj bivoli, nosorogi, po vodni konji in krokodili. Saj so našli pre-

Januš Golec:

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih.

In res! V poltemo zavitih zgodnjih urah je bilo opaziti pod hribom gibanje in tekanje, ki se je strnjalo v krog. Kruci so pripravljali napad. Straže so pozvale na opazovanje župnika. Poveljnik je uganil kmalu, za kaj bo šlo tokrat. Napadli bodo strelci. Vsak bo držal pred seboj po eno in več debelih vreč s slamo. Po trebuhu se bodo plazili navzgor do volčjih jam. V te bodo pometali vreče, skočili sami vanje in seve na s slamo zavarovano vrečo, sicer bi se nabodli. Vsak bo izpulil s časom ostre kole in čepel precej udobno ter varno kakor v zakopu. Iz jam bodo otvorili ogenj iz pušk na jeruzalemske nasipe v trenutku, ko se bodo ponovno pojavile za njihovimi hrbti vrste lestvarjev in kijarjev. Nekaj teh strelcev — vrečarjev bodo že upihnil iz utrd s strelji; ostalo bo treba iztrebiti s previdnimi protinapadi. Tako se je glasil poveljnikov poduk, katerega so bili potrebni branitelji.

Kruci so se že plazili na kreber po hribu, por-

17. nadaljevanje.

vajoč pred seboj natrpene vreče. Tokrat niso tulili po indijansko. Čuti je bilo le pritajeno hrsanje obleke po zmrzli zemlji, katerega je prekinjal še vedno obupni jek s smrtjo se borečih po volčjih jamah. Tudi vrečarji so varali sami sebe v nadi, da bodo gotovo presenetili prve zmaže pijane v spanju in se potegnili do cilja neopaženo ter brez izgub.

Komaj so se priplazili v strelno razdaljo, so zaplamtele visoko plamenice na vseh koncih zakopov. Osvetljevale so liki kača lazeči cilj. Na rezko povelje so odjeknili s hriba navzdol prvi streli. Kruc, ki ni skril v trenutku oddaje prve salve butice za vrečo, se je zakotalil po hribu v objemu majke smrti. Nezadeti se niso spustili v beg. Planili so kvišku, vsak vrečo za ramo, in že je izginil v jami, kjer se je spustil na vrečo brezobzirno na že nabodenega tovariša in mu pomagal s težo lastnega telesa hitreje v večnost. Naskok na jame in izgin v njih se je odigral z naglico, da Miklavčani niti utegnili niso, da bi bili ponovno nabili svoje krese in pihalnike.

V jamah potuhnjenih napadalcev ni nikdo več videl. Da so pridno na delu, so pričali polomljeni kolci, ki so frčali iz pasti na vse strani, in številni

Črenšovci. Pred nedavnim se je začel pri nas tečaj za trajno vezenje. Vodi ga učiteljica vezenja gđc. Marija Kogovšek iz Ljubljane. Na tem tečaju se dekleta marsikaj lepega in koristnega nauče, zato se ga pridno udeležujejo.

Bogojina. V prvi polovici preteklega meseca so pri nas žalostno zapeli mrtvaški zvonovi ter oznanjali smrt g. Jožefa Časara. Pokojni je bil delaven mož. Bil je namreč med ustanovitelji naše kmečke hranilnice in posojilnice, obenem pa vnet delavec v zadrugi. Njegova pridnost in delavnost se že izraža v tem, da je dal šolati vse svoje otroke, čeprav je bil manjši posestnik. Toda dobrobit otrok mu je bila tako pri srcu, da je rajši sebi pritrgal od ust, kakor pa da bi otroci ostali doma neizšolani. Zapustil je več otrok, ki so že vsi pri svojem kruhu, razven najmlajšega Franceta, vnetega delavca v akademskih društvih, ki študira na ljubljanski univerzi pravo in bo predvidoma v kratkem končal. Francetov brat Vinko pa že par let deluje kot učitelj v Genterovcih in je v svojem delokrogu dosegel lepe uspehe. Vsled svoje delavnosti in domačnosti je pri ljudeh, ki so večinoma Madžari, postal zelo priljubljen in gotovo bi jim bilo težko, ako bi bil službeno premeščen. Francetova sestra Anica je lani diplomirala v ljublj. ženski bolnici, ena pa se je posvetila samostanskemu življenju in postala sestra-nuna, dočim je najstarejši Jože poročen v Murski Soboti. Pokojni g. Časar je zadnje čase vsled bolezni začel hirati in bolezen ga je premagala. Spreviden s sv. zakramenti je vzorni katoličan in skrben družinski oče zatisnil oči k večnemu počitku. Naj mu bo lahka zemlja, a žalujočim domačim in vsem sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Dolnja Lendava. Dne 15. marca se je pri nas vršil občni zbor krajevnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Dolnji Lendavi. Izvoljen je bil ponovno stari odbor. Obisk je bil slab, tem bolj pa dne 22. marca. Tega dne se je namreč vršil redni občni zbor »Udruženja trgovcev v D. Lendavi«. Zborovali smo v prostorih hotela »Krona«. Občnega zbora sta se udeležila g. Čeh Franc, predsednik Združenja trgovcev v Murski Soboti in zastopnik TOI g. Igo Kaiser, tajnik Zveze trgovcev v Ljubljani.

Dolnja Lendava. Dne 23. marca, ob treh popoldne so dobili naši vrli gasilci telefonični poziv na pomoč k požaru v D. Mihajlovu pri Čakovcu. V par minutah so bili zbrani in 16 jih je odbrzelo z veliko motorno brizgalno proti kraju nesreče. Ko so prišli na kraj požara, so videli že veliko razdejanje, a niso se obotavljali, temveč so se takoj lotili dela ter reševali, kar so mogli. Z delom so začeli krog četrta na pet in delali neprestano do četrta na 11. uro. Motor je izvrstno deloval, dočim je pri dveh drugih brizgalnah se pokvaril. Zelo lepo od naših gasilcev, da so bližnjemu takoj pripravili pomagati ter se ne pritožujejo, čeprav delajo brez počitka celih šest ur. Kakor je že list poročal, je zgorelo nad 100 hiš in gospodarskih poslopij. Vzrok požara še ni znan.

Dolga vas. Danes teden smo na tem mestu poročali, da je pri nas tik ob madžarski meji kar nenadoma začel goreti gozd. Po natančnejših raziskavanjih so dognali, da je zgorelo skoraj 10 oralov gozda, ker znaša približno 10.000 Din škode.

Širite „Slov. gospodarja“!



Sovražniki katoliškega mladinskega pokreta.

Katoliško mladinsko gibanje ima na svetu razne nasprotnike. Nekateri mu

nasprotujejo z besedo in agitacijo, drugi z nasiljem. Nasilno mu nasprotujejo nacionalisti, ki stavijo narodnost nad vero. Mladina mora narodno čutiti, vsak njen življenjski dih mora biti prešiniten z narodnostnim duhom, vera je postranska stvar. Nacionalistični pretiranci gredo v svoji zagrizenosti celo tako daleč, da proglašajo vero kot škodljivo in pogubno za narodnost, ker ovira s svojo versko moralo (verskimi

predpisi za življenje) razmah vseh sil narodnostnega pokreta.

Na tem stališču je nemški narodni socializem, ki onemogočuje delovanje katoliških mladinskih organizacij v Nemčiji ter jih preganja do uničenja. Geslo, ki ga je izdala Hitlerjeva mladina, slove: »Katoliško mladino je treba naučiti nemško misliti.« Katoliška mladina bi ne smela več misliti krščansko, marveč nemško = pogansko nemško. Njeno teženje in stremljenje mora biti naravnano ne k Bogu kot končnemu življenjskemu cilju, marveč k ojačitvi nemške pasme in očiščenju nemške krvi, ki je prva na svetu. Nemška pasma, nemška kri, nemški bog: to so tisti maliki, ki naj jim služi nemška mladina in vse nemško ljudstvo. Ker pa nemški katoličani nočejo sodelovati pri nemškem narodno-socialističnem malikovanju, so izpostavljeni preganjanju, ki ga trpi v dnevno rastoči meri katoliška mladina.

Na isti sovražni liniji zoper katoliški mladinski pokret se z nacionalisti nahajajo tisti, ki so jim drugače protivni, ker stojijo na skrajni levici: mednarodni socialisti in komunisti. Predzadnjo nedeljo v aprilu so to dokazali španski socialisti. To nedeljo je bila napovedana velika manifestacija katoliške mladine v Eskorialu (severno od Madrida). Da bi to prireditev, za katero je bilo napovedanih 50.000 udeležencev, onemogočili, so socialisti napovedali za Madrid in okolico 24urno splošno stavko. Socialistična hudobna nakana se ni posrečila, vlaki so kljub stavki vozili, popeljali so udeležence kongresa v Eskorial in zopet domov. To je brezverne socialiste tako razkačilo, da so napadali posebne vlake, avtobuse ter druga vozila, v katerih so se vozili člani katoliških mladinskih organizacij. Katoliški mladeniči in člani ljudske Akcije so se branili z orožjem ter so z orožjem v rokah izvojevali svobodno pot svoji veličastni manifestaciji.

★

mrliča ter še vedno na pomoč vpijoči težki ranjenci. Tudi slednji so morali iz jam, da so našli v njih kritje zdravi tollovari.

Utrjevalnega dela po jamah niso smeli opazovati branitelji mirno. Enkrat vgnezen Kruc bi lahko pogubonosno čvkal iz svoje puške cele dneve in vznemirjal tabornike. Župnik je zapovedal podkuriti lonce ter kotle s smolo. Prve vrste izpadnikov so se lotile jamarjev v kritju pušk s polnimi piskri vrele smole, katere se sigurno ni nadejal nobeden sovražnik. Da je bilo povelje na izpad z vrelo smolo posrečeno izbrano, je oznanil taboru krik, tuljenje in obupni skoki iz jam. Kruci — strelci iz volčjih jam vsi opečeni po vinogradih, za njimi dobro pomerjeni streli. Sedaj je bil celo poveljnik mnenja, da bodo uživali par dni mir, dokler ne bo dobila ravbarska golazen ojačenj ali topov iz Čakovca.

Zimsko jutro je pozdravilo vrle branitelje od otrok ter mater in očetov. Vse je bilo na kolenih v glasni molitvi v hramu žalostne Matere božje, v katerem je pel sveto mašo zahvalnico župnik Stariha ob pritrkovanju zvonov.

Po končani službi božji je vrelo vse na okope,

odkoder je bil ono jutro po odbitju drugega napada kot ribje oko čist razgled. O sovražniku ne sluha ne duha. Ali je sploh pobegnil, ali se pa skril kam dalje, da si odpomore od občutnih izgub. Poveljnik je oznanil popolno varnost in pokop mrličev, katerih so našli 156 in nekaj še pri življenju ostalih ranjencev, ki so kmalu umrli vsled izgubljene krvi, prezebe in na zvižajočih bolečinah zastrupljenja.

Dveh lepih zmag brez vsake izgube so se veselili Miklavčani in se zahvaljevali nebeški Materi, da jih ni prepustila pokolju in požigu. Župnik je dal nanositi naslednje predpoldne na najbolj vidno točko Jeruzalema grmado in jo zažgati radi čistega neba, da so morali videti njen visoko segajoči plamen do Čakovca, po celem Murskem polju in v Krajini. Goreča grmada z jeruzalemskega griča bi naj oznanila po dogovoru s »hauptmanom« Veržejcem zavrnitev prvih napadov in bila obenem opozorilo, naj prihitijo na pomoč, odrežejo Krucom umik in jih potolčejo do zadnjega. Kres je prasketal veselo, se vzpenjal visoko proti nebu in pel v svetlih plamenih prvo hvalnico za zmago nad sovragi pri tokratnem in največjem vpadu strašnih Krucev!

ostanke od vseh baš kar naštetih živalskih vrst. Starinoslovci so raziskovali karmelske votline zadnjih 6 let, in so dokazali, da so služile človeku skozi 100 tisoč let v bivališče. Prvotni prebivalci karmelskih votlin so bili iz kamene dobe, nadaljni narodi, katere omenja sv. pismo stare zaveze in pozneje pa Arabci, ki so še danes doma v podzemeljskih luknjah gore Karmel.

==

20.000 slonov pa eden avtomobil.

Gotovo še ni bilo slišati, da bi bil avtomobil zamenjal lastnika za 20 tisoč slonov. V naslednjem slučaju ne